

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

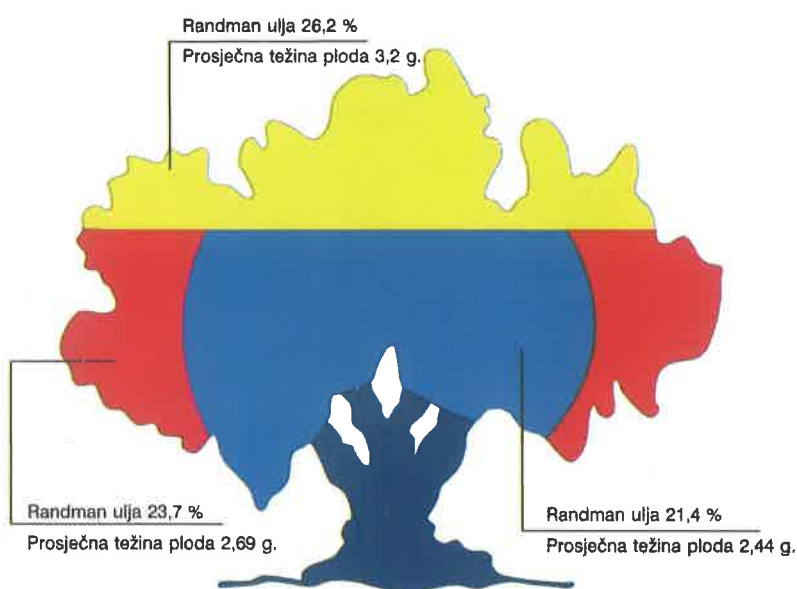
MASLINARSTVO

REZIDBA MASLINA

**“TKO MASLINU REŽE MOŽE POGRIJEŠITI.
NAJVIŠE GRIJEŠI ONAJ TKO MASLINU NE REŽE”**

Rezidba maslina zahtijeva najviše znanja i umještosti jer je to neposredni zahvat u živo tijelo biljke. Osnovni cilj rezidbe jest:

- oblikovanje krošnje,
- bolji raspored grana u odnosu na svjetlo i zrak,
- ravnoteža između krošnje i korjenova sustava,
- ravnoteža između prirasta i roda,
- održavanje stalne rodnosti.

Slika 1. Shematski prikaz učinka svjetla na težinu i randman ulja u plodovima

Rezidba je jedini način kojim se prirast novog drva može rasporediti pravilno, da svaka grana, list i plod budu izloženi suncu. Samo tako možemo dobiti više kvalitetnih plodova i veći randman ulja.

Bez rezidbe krošnja se zatvara, žive samo obodni pupovi, a sredina propada. Za redovitu rodnost važna je ravnoteža između drva i lista te krošnje i korijena. **Najvažniji cilj rezidbe jest redovita rodnost i optimalan rod.**

U maslinarstvu postoji mnogo načina rezidbe, ovisno o tradiciji, klimatskim čimbenicima (oborine, temperatura, vjetrovi), starosti, sorti, mjestu, namjeni, strojnoj berbi i strojnoj rezidbi, profitabilnosti. Stoga razlikujemo:

Sanitarni rez

Provodi se na svim stablima bez obzira na oblik, starost i sortu. Tim se rezom uklanjaju sve suhe, bolesne ili polomljene grane i grančice, i **to tijekom cijele godine.**

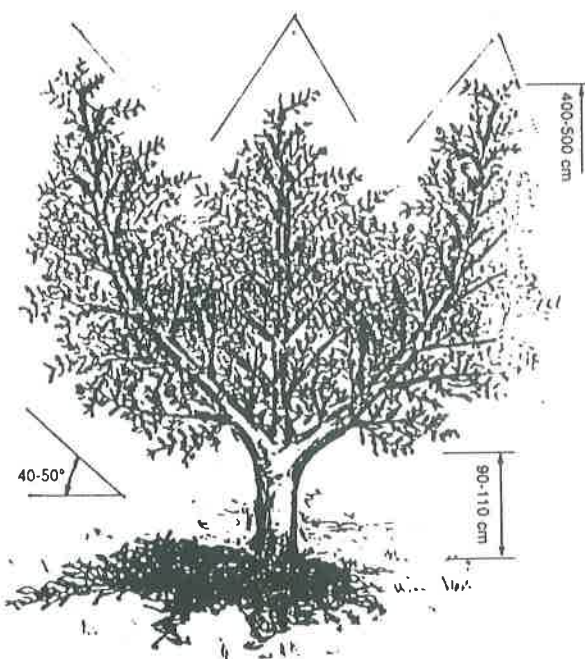
Rez oblikovanja krošnje

Provodi se u prvim godinama života mladog stabla. Rezom se oblikuje krošnja. U početku se ostavljaju samo osnovne grane, a ostale se grane uklanjaju.

Uzgojni oblik **polikonična vaza** daje obilan i kvalitetan rod i sve je zastupljeniji u plantažnim nasadima maslina.

Tim se uzgojnim oblikom formira deblu visine 90 do 100 cm, na kojem se izdvajaju tri osnovne grane pod kutem od 40-50°, koje na kraju poprimaju okomiti piramidalni polažaj. Takav se uzgojni oblik dobiva ako se u prvim godinama nakon sadnje pušta slobodan rast mladica. Najrazvijenije grane s najboljim položajem, na visini od 1m puštaju se da slobodno rastu, a poslije se oblikuju u nagib. Istodobno se

rezidbom odstranjuju konkurentne grane. Nagnute grane puštamo da rastu u širinu, a poslije ih usmjeravamo u okomit položaj. Vrhove budućih osnovnih grana prorjeđujemo da bismo olakšali njihov razvoj pri deblu.

Slika 2. Uzgojni oblik masline - polikonična vaza

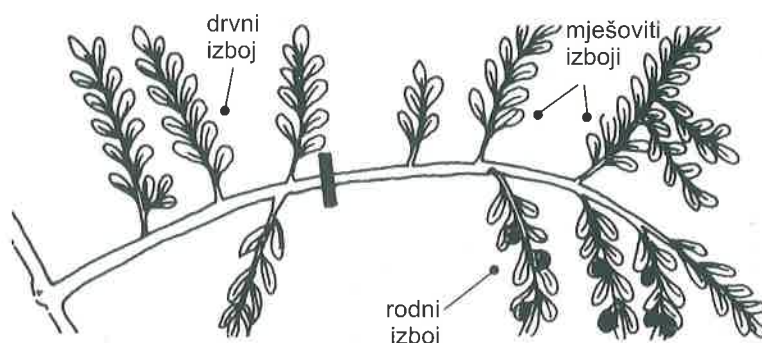
Slika 3. Svaki zahvat rezidbe odraslog stabla masline proizvodi velike količine biološkog otpada

U nas u tradicionalnom uzgoju prevladava visoka kuglasta, zatvorena krošnja, na kojoj rađaju samo obodni dijelovi, a berba i rezidba mogu se obaviti samo uz pomoć dugačkih ljestava. To nije dobro i takve krošnje treba rezidbom preformirati u niže, široke, svjetlu i zraku izložene **kotlaste krošnje**.

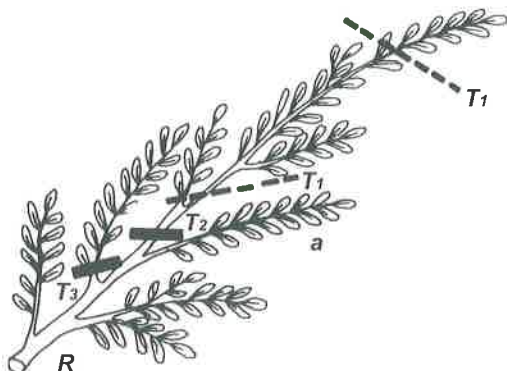
Rez na rod

Rez na rod jest najsloženiji zahvat u maslinarstvu. Da bismo ga obavili što uspješnije, moramo razlikovati grančice na maslini:

- cvjetna grančica (izbija iz grančice izrasle u prošloj godini)
- drvena grančica (izbija iz grana za porast drva),
- mješovita grančica (ostaje dijelom drvena, dijelom cvjetna)
- vodopija (mlaz, mulac) raste uspravno iz grana ili debla bez ogranaka u donjem dijelu. Ostaje nerodna nekoliko godina.

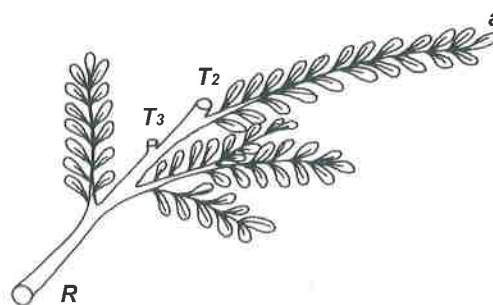

Slika 4. Vrste grančica (izboja) na maslini

Slika 5. Primjer povratne rezidbe

- R = grana s vegetativnim izbojima prije reza
 T₁ = rez koji se ne smije napraviti
 T₂ = povratni rez s devijacijom na grančici "a"
 T₃ = grančica koja se odreže

Slika 6. Grana nakon povratnog reza
 a = grančica koja se zamijenila
 T₂ i T₃ = rezovi reduciranja

Rezom na rod trebamo:

- odrezati izrođeni dio mješovite grančice do prve nove grančice,
- ukloniti dio drvnih grančica, i to najbujnijih i najslabijih,
- odstraniti vodopije, osim onih koje služe za zamjenu ili popunu,
- bujno stablo rezati slabije, kržljivo rezati jače,
- svakom listu i grančici omogućiti neposredno osvjetljenje, jer samo osunčani list stvara hranu.

Rez pomlađivanja stabala

Pomlađivanje je uklanjanje starog, neproizvodnog drva, da bi se stvorilo novo i rodno drvo. Pomlađivati možemo samo jednu granu, više grana, ali i čitavo stablo.

Pomlađivanjem starih stabala snizuje se i prorjeđuje krošnja. Na taj način olakšava se rezidba i berba, a stablo postaje rodnije.

Rezidba se najbolje uči iz prakse. Nekada su se u maslinarskim središtima održavali višednevni tečajevi rezidbe. Taj oblik poduke maslinara treba ponovno organizirati.

Slika 7.

Rez masline do debela jest izvanredna mjera spašavanja stabala, npr. oštećenih od jakih mrazeva

Još prije 2000 godina rimski pisac Kolumela napisao je:

***“Tko maslinu kopa, moli je da rodi,
Tko maslinu gnoji, čeka je da rodi,
Tko maslinu reže, tjera je da rodi.”***

Autor: DAVORIN PAMIĆ, dipl. inž.

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić

Grafička priprema: Damir Ravlić

Tisak: FiLeDaTa, Zagreb

Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

Ulica grada Vukovara 78 • 10000 Zagreb

telefon: (1) 61 06 190 • fax: (1) 61 09 140

e-mail: hzpss@hzpss.hr

<http://www.hzpss.hr/>

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS